

TEKST: ROSALIND HURSTHOUSE, OM DYDSETIK

- ¹ Hvordan kan dydsetikken give en forklaring på den rigtige handling på en sådan måde, at den er handlingsvejledende? Svaret er let. Her er den første præmis:

En handling er rigtig, hvis og kun hvis det er, hvad en dydig* person normalt ville gøre (i kraft af sin karakter) i de givne omstændigheder

- ⁵ Denne uddybning giver dog sjældent anledning til at lukke munden på dem, som mener, at dydsetikken ikke kan fortælle os, hvad vi skal gøre. Tværtimod giver den anledning til irritabel latter og hån. "Det kan ikke bruges", siger kritikerne. "Den giver os overhovedet ingen vejledning. Hvem er den dydige person?" (...)

- ¹⁰ En almindelig indvending lyder således:

Deontologien (red. pligtetik) giver et sæt af klare forskrifter, som er direkte anvendelige. Men dydsetikken giver kun forskriften, "gør hvad den dydige person – den der er retfærdig, ærlig, velgørende osv. – ville gøre under disse omstændigheder". Dette giver mig ingen vejledning, medmindre jeg allerede er dydig
¹⁵ (og ved at jeg er det) – i hvilket tilfælde jeg næppe har brug for det. Hvis ikke jeg er fuldstændig dydig, vil jeg ikke have nogen idé om, hvad en dydig person ville gøre og kan derfor ikke bruge den ene forskrift, som dydsetikken har givet mig. Det er sandt, at handlingsutilitarismen også kun giver en enkelt forskrift ("gør hvad der maksimerer lykken"), men der er ikke de samme problemer med at anvende den; også den er direkte brugbar. Det er på den måde, at
²⁰ dydsetikkens redegørelse for den rette handling mislykkes som værende handlingsvejledende, mens deontologien og utilitarismen er succesfulde.

- Som svar herpå er det værd at pointere, at hvis jeg ved, at jeg langt fra er perfekt, og jeg er usikker på, hvad en dydig person ville gøre i de omstændigheder,
²⁵ jeg befinder mig i, da ville det mest indlysende være at spørge en anden, hvis det er muligt. Dette er langt fra en trivial pointe, det giver faktisk en simpel forklaring på et vigtigt aspekt ved vores moralske liv, nemlig det faktum at vi ikke altid handler som autonome, selvbestemmende væsner, men at vi ganske ofte søger moralsk vejledning hos mennesker, vi anser som værende moralsk bedre
³⁰ end os selv. Når jeg leder efter en undskyldning for at gøre noget, jeg har en

dydig at være dydig vil sige, at man som person er i stand til at kende forskel på, hvilke handlinger der er rigtige, og hvilke der er forkerte

ubehagelig fornemmelse af er forkert, da spørger jeg folk, der er mig moralsk underlegne (eller jævnbyrdige hvis jeg er tilpas slem); "ville du ikke gøre sådan og sådan, hvis du var i mine sko?" Men hvis jeg virkelig ønsker at gøre det rigtige, og ikke klart kan se, hvad vej jeg skal følge, da spørger jeg mennesker, jeg respekterer og beundrer; mennesker som jeg anser som venligere, mere ærlige, mere retfærdige og klogere end mig selv. Jeg spørger dem, hvad de ville gøre i mine omstændigheder. Hvordan, eller snarere om, utilitarisme og deontologi kan forklare dette faktum, ved jeg ikke, men som jeg sagde, er dydsetikkens forklaring herpå simpel. Hvis du vil gøre det moralsk rigtige, og det at gøre det moralsk rigtige svarer til at gøre, hvad den dydige person ville gøre i omstændighederne, så skal du, medmindre du allerede ved det, bare finde ud af, hvad hun ville gøre.